

החלטת כ"ט בנובמבר 1947, מלחמת העצמאות

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

שאלת ארץ-ישראל באו"ם

- 1 שאלת ארץ-ישראל באו"ם** — נציגי היישוב היהודי נחלקו לצוותים ונאבקו על כל קול פנו לכל אחת מן המדינות שהייתה לה זכות הצבעה וניסו לשכנע אותה. היהודים גייסו מדינאים בכל רחבי העולם לתמוך בהחלטה. היהודים הפעילו לחצים כלכליים על חלק מן המדינות (למשל לחץ על ליבריה דרך יצרן הגומי שלה שהיה ענף הייצוא העיקרי שלה).
- 2 שאלת ארץ-ישראל באו"ם - המשך** — היהודים ניצלו קשרים אישיים (למשל ניסיון להשפיע על שליט אתיופיה דרך אלמנתו של אורד וינגייט). יהודי ארצות הברית הפעילו לחץ על נשיא ארצות הברית טרומן ועל חברי בית הנבחרים האמריקני. ד"ר חיים ויצמן הפעיל לחץ על נשיא ארצות הברית טרומן לסייע בגיוס תמיכתן של מדינות רבות (צרפת, סין, טורקיה, יוון, הודו, מקסיקו, קובה ועוד) 2 המעמד של ירושלים הפרדת ירושלים מן המדינה היהודית והגדרתה כאזור בין-לאומי. הגליל המערבי לא נכלל בשטח המיועד למדינה היהודית. בשטח שהיה מיועד למדינה היהודית נותרה אוכלוסייה ערבית גדולה.
- 3 שאלת ארץ-ישראל באו"ם - המשך** — גבולות בעייתיים מבחינה צבאית. יישובים יהודיים רבים כלולים בשטח הערבי

העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם והתגובות על תוכנית החלוקה

- 4 העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם והתגובות על תוכנית החלוקה** — ירידת כוחה של בריטניה ותלותה בארצות הברית בעקבות מלחמת העולם השנייה עלה כוחה של ארצות הברית בזירה הבין-לאומית, ובריטניה, שהייתה תלויה בה מבחינה כלכלית ומדינית, התקשתה להתעלם מן הלחץ האמריקני לפתור את שאלת ארץ-ישראל בכלל, ולאפשר עלייה מיידית של מאה אלף עקורים בפרט. המאבק המתמשך של היישוב היהודי אילץ את בריטניה להקצות כוח אדם ותקציבים רבים יותר ממה שתכננה לשליטה בארץ-ישראל. שיחות של הוועדה לענייני ארץ-ישראל הגיעו למבוי סתום. מאבק היישוב על ההעפלה ודעת קהל בלתי אוהדת בעולם, בתגובה על מדיניות בריטניה ועל יחסה אל המעפילים פליטי השואה

היבטים נוספים בנושא

- 5 היבטים נוספים בנושא** — פגיעות הערים המעורבות וטשטוש הגבולות בין חזית ובין עורף טרור, צלפים, שיבוש של חיי היום-יום, קשיי לחימה בשטח בנוי 2 הלחימה בדרכים התקפה על כלי רכב (שיטת השיירות גבתה מחיר כבד). ניתוק יישובים עבריים זה מזה וממרכזים עירוניים. יישובים מבודדים שאינם חלק מרצף טריטוריאלי וסביבתם כפרים עוינים: מצור, התקפות ישירות

6 היבטים נוספים בנושא - המשך — ירושלים הנצורה דרכים חסומות, בעיות בהובלת אספקה, התמודדות עם הלגיון הירדני. נפגעים רבים בפרק זמן קצר למדי (מרס 1947). ניתוק קווי מים וחשמל. מדיניות הפינוי של הבריטים. כיצד נערך היישוב היהודי בתקופה השנייה כדי להתמודד עם הקשיים: היישוב עבר מאסטרטגיה הגנתית לאסטרטגיה התקפית ויזם תוכנית צבאית שנועדה לענות על קשיי היישוב – תוכנית ד', שעיקרה: כיבוש שטחי מפתח לאורך הדרכים כדי להבטיח מעבר בטוח בין כל היישובים היהודיים; כיבושים שנועדו ליצור רצף טריטוריאלי בשליטה יהודית; כיבוש ערים מעורבות (טבריה, חיפה, יפו) כדי לעצור את הטרור הערבי בערים ובשכונות המעורבות.

סוגיות במחלוקת

7 סוגיות במחלוקת — העמדה להכריז על הקמת המדינה ביום ה' באייר תש"ח (15 במאי 1948) 2 מוכנות היישוב היהודי לקבל עצמאות יש מוסדות לאומיים, תשתית כלכלית, כוח צבאי, מערך שירותים בתחום הכלכלי-חברתי, בשלות של התודעה הלאומית. אם יפלו צבאות ערב, תהיה זו פלישה למדינה עצמאית וריבונית, והדבר יקל על גיוס דעת הקהל העולמית לבלימת הפלישה. כינון מדינה ריבונית יאפשר גיוס חובה והגדלה של הכוח היהודי הלוחם, שהיו הכרחיים בתנאי המלחמה הקשים.

8 סוגיות במחלוקת - המשך — כינון מדינה ריבונית יאפשר פתיחת השערים לעלייה, ובעקבותיה יגדל הכוח הלוחם. כינון מדינה ריבונית יאפשר הטלת מיסי חובה למימון של חלק מהוצאות המלחמה

כ"ט בנובמבר 1947, תוצאות והשלכות של מלחמת העצמאות

9 כ"ט בנובמבר 1947, תוצאות והשלכות של מלחמת העצמאות — חלוקת הארץ לשתי מדינות קמה מדינה יהודית על רוב שטחה של ארץ-ישראל, כולל באזורים שלא יועדו לה בתוכנית החלוקה, ואילו בשאר השטח לא קמה מדינה ערבית עצמאית והוא נותר בשליטת ירדן או מצרים 2 ירושלים בפיקוח בין-לאומי ירושלים חולקה בסופו של דבר בין ישראל לבין ירדן וחלקה המערבי נהפך לבירת ישראל

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- ביסוס הטענה בציטוט או התייחסות ישירה לקטע
- השוואה: דמיון והבדל בין מושגים או גישות
- נימוק עמדה באמצעות מושגים מקצועיים
- הבאת דוגמאות מתאימות מהחומר שלמדתם
- שאלת ארץ-ישראל באו"ם
- העברת שאלת ארץ-ישראל לאו"ם והתגובות על תוכנית החלוקה

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

